

II මහ බැංකුවේ කටයුතු සහ ගිණුම්

1975 වර්ෂය සඳහා මහ බැංකුවේ මුදල් ගිණුම්, III පරිශිෂ්ටයෙහි 7 වැනි සංඛ්‍යා සටහනින් ඉදිරිපත් කෙරේ. 1974 වසර හා සසඳන කල, 1975 දෙසැම්බර් අගදී දක්නට ලැබුණු ප්‍රධාන වෙනස් කම් වූයේ:

		වෙනස (රුපියල් දශලක්ෂ)
මුළු ඉල්ලුම් වගකීම්	..	+ 103.1
ව්‍යවහාර මුදල් සංසරණය	..	+ 61.4
ඉල්ලුම් තැන්පතු	..	+ 1.3
විදේශීය ණය ගැනීම්	..	+ 40.4
ජාත්‍යන්තර සංචිතය	..	+ 18.0
දේශීය වත්කම්	..	+ 91.1

+ වැඩිවීම්

වර්ෂය අගදී රත්පවුම්, ඉන්දියානු රුපියල් හා එක්සත් ජනපද ඩොලර් සඳහා වූ මහ බැංකු අනුපාතිකයන් මෙසේය:—

		විදුලිය පැවරුම් මගින් මිලට ගැනීම්	විදුලිය පැවරුම් මගින් විකිණීම
රත් පවුම් (සියයකට)	එතැන් ඉදිරි (සමස දක්වා)	රුපියල් 1559 7/8 මසකට එතැන් මිලෙන් රුපියලකට 21/32 ක් වට්ටම් කොට.	රුපියල් 1561 3/8 මසකට එතැන් මිලෙන් රුපියලකට 21/32 ක අධි මිලක් ඇතිව.
ඉන්දියානු රුපියල් (සියයකට)	එතැන් ඉදිරි (සමස දක්වා)	රුපියල් 86 1/32 මසකට එතැන් මිලෙන් රුපියලකට 1/32 ක් වට්ටම් කොට.	රුපියල් 86 3/32 මසකට එතැන් මිලෙන් රුපියලකට 1/32ක අධි මිලක් ඇතිව.
එ. ජ. ඩොලර් (සියයකට)	එතැන් ඉදිරි (තෙමස දක්වා)	රුපියල් 770.80 රුපියල් 770.80	රුපියල් 771.05 මසකට එතැන් මිලෙන් ශත 50 ක අධි මිලක් ඇතිව.*

* තෙමසකට වැඩි හා සමස දක්වා වන කාලසීමාවන් සඳහා මහ බැංකුව වෙත ඉදිරිපත් කරන විශේෂ ඉල්ලීමක් පිට.

මහ බැංකුවේ විදේශ විනිමය ගනුදෙනු III පරිශිෂ්ටයෙහි 8 වැනි සංඛ්‍යා සටහනින් දක්වේ.

රජයේ සුරැකුම් පත් සහ වාණිජ සහ නිෂ්පාදන අරමුණු හා සම්බන්ධ භාවිතීය පොරොන්දු නෝට්ටු ඇපයට තබාගෙන දෙනු ලබන අත්තිකාරම් සඳහා වන මහ බැංකු පොළී අනුපාතිකය වාර්ෂිකව සියයට 6½ මට්ටමේම නොවෙනස්ව පැවතුණි. සහතික මිල ක්‍රමය යටතේ වී මිලයට ගැනීම සහ දේශීයව වගා කරන ලද කෘෂිකාර්මික ද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීම, විකිණීම හෝ ගබඩා කිරීම සඳහා මුදල් සැපයීම වශයෙන් සමුපකාර සමිති වලට දෙනලද අත්තිකාරම් සඳහා වන පොරොන්දු නෝට්ටු ඇපයට තබාගෙන මහ

බැංකුව විසින් වෙළෙඳ බැංකු වලට දෙනු ලබන අත්තිකාරම් වලට පොලිය 3% මට්ටමේ නොවෙනස්ව පැවතුණි. වී, එළවළු හා අනෙකුත් නම් කරන ලද හෝඟ වර්ග නිෂ්පාදනය හා සම්බන්ධව සමුපකාර සමිතිවල භාවිතීය පොරොන්දු නෝට්ටු ඇපයට නබාගෙන මහ බැංකුව විසින් වෙළෙඳ බැංකුවලට දෙනු ලබන අත්තිකාරම් සඳහා වූ පොලී අනුපාතිකය සියයට 1½ ක්ව නොවෙනස්ව පැවතුණි. එසේ වුවද, මෙම පහසුකම ලබන වෙළෙඳ බැංකු එකී පොරොන්දු නෝට්ටු නිකුත් කළ අයගෙන් වර්ෂයකට සියයට 8 කට (නියමිත දිනට බෙරුම කළහොත් සියයට 3 ක ප්‍රතිදනයකට යටත්ව) වඩා වැඩි පොළියක් අය නොකළ යුතුය. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා මහ බැංකු වට්ටම් අනුපාතිකය අන්තිමට පිළිගත් සාමාන්‍ය ටෙන්ඩර් අනුපාතිකයට වඩා වර්ෂයකට සියයට 1/8 කින් වැඩිව තවදුරටත් පැවතුණි.

විදේශීය මුදල් නෝට්ටු:

නියමිත විනිමය අනුපාතිකයනට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ කටයුතු කරන වෙළෙඳ බැංකු වලින් නම් කරන ලද විදේශීය නෝට්ටු වර්ග මිලදී ගැනීම සහ එකී බැංකුවලට එම නෝට්ටු විකිණීම මහ බැංකුව විසින් තවදුරටත් කරගෙන යන ලදී.

ණය සඳහා ඇපවීමේ වැඩ පිළිවෙළ:

1975 දී වී, එළවළු සහ අනෙකුත් නම් කරන ලද හෝඟ වර්ග වගාකිරීම සහ තේ නැවත වගා කිරීම හා තේ කම්හල් සංවර්ධනය උදෙසා වෙළෙඳ බැංකු විසින් දෙන ලද රුපියල් 10,78,84,000/= ක ණය සඳහා මහ බැංකුව ඇපවිය.

මැදි හා දිගු කාලීන ණය:

මැදි හා දිගු කාලීන ණය වැඩ පිළිවෙල යටතේ ණය දෙන ආයතනයන්ට මහ බැංකුව විසින් දෙන ලද ප්‍රතිමූල්‍ය ණය සඳහා පොලී අනුපාතිකයන් පහත දැක්වෙන පරිදි නොවෙනස්ව පැවතුණි.

- (අ) කෘෂිකර්මය හෝ කර්මාන්ත නගාසිටුවීම හෝ සංවර්ධනය සඳහා වර්ෂයකට සියයට 6½ ක්.
- (ආ) තේ කම්හල් නවීකරණය හා නව කම්හල් ඉදිකිරීම සඳහා (තේ පාලක විසින් එවැනි ණය වෙනුවෙන් ගෙවිය යුතු පොළියෙන් කොටසක් ගෙවන අවසාංවන්තිදී)
 - (i) දේශීය වියදම් සඳහා සියයට 6 ක්,
 - (ii) විදේශ විනිමය වියදම් සඳහා සියයට 8 ක්,
- (ඇ) වෙළෙඳ, වාණිජ හෝ ව්‍යාපාරික කටයුතු නගාසිටුවීම හා සංවර්ධනය සඳහා වර්ෂයකට සියයට 7½ ක්,

රුපියල් 1,47,89,000/= ක ප්‍රතිමූල්‍ය ණය වසර තුළදී ණය දෙන ආයතනයන්ට ප්‍රදානය කරනු ලැබීය.

ව්‍යවහාර මුදල් නිකුතුව:

1975 අගදී මුළු ව්‍යවහාර මුදල් සංසරණය රුපියල් 18,904 ලක්ෂයක් විය. මෙය 1974 අග තත්වය හා සසඳන විට රුපියල් 614 ලක්ෂයක වැඩිවීමක් පෙන්නවයි. ව්‍යවහාර මුදල් නෝට්ටු සංසරණයෙහි රුපියල් 578 ලක්ෂයක වැඩිවීමක් හා කාසි සංසරණයෙහි රුපියල් 36 ලක්ෂයක වැඩිවීමක් දක්නට ලැබුණි.

බැංකු හර බද්ද:

බැංකු හර බද්ද එකතු කිරීම තවදුරටත් මහ බැංකුව වෙත පැවරුණි.

අනිවාර්ය ඉතිරි කිරීම්:

1971 අංක 6 දරන අනිවාර්ය ඉතිරි කිරීම් පනත සහ 1972 අංක 15 දරන ආදායම් උපරිම හා අනිවාර්ය ඉතිරි කිරීම් නීතිය යටතේ එකතු කරන ලද මුදල් වල භාරකරු වශයෙන් මහ බැංකුව තවදුරටත් ක්‍රියා කළ අතර, රජය වෙනුවෙන් අනිවාර්ය ඉතිරි කිරීම් අරමුදල පරිපාලනය කළේය.

ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමය:

මහ බැංකුව ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමයට සහභාගි වන බැංකුවකි. ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමයේ පහසුකම් යටතේ කටයුතු 1975 නොවැම්බර් 01 වැනි දින ආරම්භ විය.

විදේශ විනිමය හිමිකම් සහතික පත් වැඩ පිළිවෙළ:

රජය වෙනුවෙන් මහ බැංකුව විසින් විදේශ විනිමය හිමිකම් සහතික පත් අරමුදල පරිපාලනය කිරීම තවදුරටත් කරගෙන යන ලදී.

ආදායම සහ වියදම:

වර්ෂය සඳහා මහ බැංකුවේ ආදායම රුපියල් 16,57,14,000 ක් වූ අතර, සංචිතයන් සඳහා වෙන්කිරීම් සහ භූමියේ හා ගොඩනැගිලි වල වටිනාකම් වෙනුවෙන් ක්‍රියාවීම සඳහා වූ ප්‍රතිපාදනය ද ඇතුළත්ව වියදම රුපියල් 16,47,14,000 ක් විය. මුදල් නීති පනතේ 39 (ආ) වගන්තිය අනුව ශුද්ධ ලාභය වූ රුපියල් 10,00,000 අතිරික්තයට එකතු කරනු ලැබීය.

බැංකු පරිපාලනය

මුදල් නීති පනතේ 29(1) වගන්තිය යටතේ බැංකු පරිපාලන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 1975 වර්ෂයේ දී වෙළෙඳ බැංකු අටක් පරීක්ෂා කරන ලදී. ඒ අනුව, 1974/75 පරීක්ෂණ කාලසීමාව තුළදී ශ්‍රී ලංකාවේ සෑම වෙළෙඳ බැංකුවකම පරීක්ෂණ කටයුතු සම්පූර්ණ කරන ලදී.

1970 අංක 27 දරන බැංකු හර බදු ආදායන යටතේ පරිපාලනය හා සම්බන්ධ කටයුතු මෙම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් දිගටම කරගෙන යන ලද අතර, පනතේ 15 (1) වගන්තිය යටතේ, බලලත් නිලධාරියාගේ සහතික මගින් සැපයිය යුතු තොරතුරුවල නිරවද්‍යතාවය පරීක්ෂා කිරීමේ අරමුණ ඇතිව, වෙළෙඳ බැංකු පරීක්ෂා කිරීම කරගෙන යන ලදී.

සංවර්ධන මුදල් දෙපාර්තමේන්තුව

සංවර්ධන මුදල් දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන වගකීම වන්නේ අනුමත ණය සපයන ආයතන විසින් මහ බැංකුවේ මධ්‍යම සහ දිගුකල් ණය අරමුදලෙන් ප්‍රතිමූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගන්නා සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම අගයීමය. මහ බැංකුවේ මධ්‍යම සහ දිගු කාලීන ණය අරමුදලෙන් අනුමත කොට ඇති ප්‍රතිමූල්‍ය වටිනාකම්, කාර්යය අනුව වර්ග කොට, පහත සංඛ්‍යා සටහනෙහි දක්වා ඇත.

**මහ බැංකුවේ මධ්‍යම සහ දිගුකල් ණය අරමුදලෙන්
1975 දී අනුමත කරන ලද ප්‍රතිමූල්‍ය ණය**

කාර්යය	යෝජනා ක්‍රම සංඛ්‍යාව	වටිනාකම රුපියල් ලක්ෂ
1. තේ කම්හල් නවීකරණය ..	88	
2. ජෛවමය යෝජනා ක්‍රම ..	4	රු. ලක්ෂ 97
3. කාර්මික යෝජනා ක්‍රම ..	6	රු. ලක්ෂ 30
4. කුකුළන් ඇති කිරීම ..	2	රු. ලක්ෂ 03
එකතුව	233

පසුගිය අවුරුදු වලදී මෙන්ම ප්‍රතිමූල්‍යකරණය සඳහා වූ අයදුම්පත්වලින් වැඩි සංඛ්‍යාවක් ඉදිරිපත් වූයේ, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ හෝ කර්මාන්ත ශාලා නවීකරණ ණය ක්‍රමය යටතේ නව යන්ත්‍ර සහ උපකරණ සවි කිරීම සඳහා වූ ණය පිළිබඳව ය. තේ කර්මාන්තය සඳහා වන රජයේ සංවර්ධන වැඩ පිළිවෙලෙහි වැදගත් අංශය වන ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ හෝ කර්මාන්ත ශාලා නවීකරණ ක්‍රමය ආරම්භ වූයේ 1968 දීය. මෙම වැඩ පිළිවෙලෙහි විදේශ විනිමය වියදම් පිරිමසා ගැනීම සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් එ. ජ. ඩොලර් 20 ලක්ෂයක ණය මුදලක් ලබා ගන්නා ලදී. එයට අමතරව මේ සඳහා 1970 දී එ. ජ. ඩොලර් 35 ලක්ෂයක දෙවන ණයක් ලබා ගෙන ඇත. මෙම ක්‍රමය යටතේ යෝජනා ක්‍රම මූල්‍යකරණය සඳහා අවශ්‍ය රුපියල් අරමුදල් මහ බැංකුවේ මධ්‍යම සහ දිගු කාලීන ණය අරමුදල මගින් වාණිජ බැංකු සහ අනෙකුත් ණය සපයන ආයතන වලට ලබා දෙනු ලැබේ. මෙම වැඩ පිළිවෙළ පාලනය කෙරෙන කමිටුව විසින් 1975 දී කර්මාන්ත ශාලා නවීකරණ යෝජනා ක්‍රම 88 ක් සම්බන්ධයෙන් රුපියල් ලක්ෂ 103 ක ප්‍රතිමූල්‍ය අනුමත කරන ලදී.

රජය අනුමත කළ හෝටල් යෝජනා ක්‍රම හතරක් සඳහා ද රු. 97 ලක්ෂයක ප්‍රතිමූල්‍ය අනුමත කරන ලදී. මෙම හෝටල් හතරෙන් දෙකක් බෙරුවල පිහිටි අතර අනෙක් දෙක හබරණ සහ මීගමුවෙහි පිහිටා ඇත. ප්‍රතිමූල්‍ය කරන ලද කාර්මික යෝජනා ක්‍රම අතරින් දෙකක් පළතුරු සකස් කිරීම සහ පළතුරු ඇහිරීම සඳහා වූ අතර, දෙකක් මහණ මැෂින් සකස් කිරීම සඳහා ද, කෘෂි කාර්මික උපකරණ තැනීම සහ කෘත්‍රීම මැලියම් සඳහා එක බැගින් ද විය.

තේ කර්මාන්තය සඳහා වන ණය සහතික ක්‍රමයේ ආවරණය, බැංකු ණය මුදල් අගැයීම සහ මෙම ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීමට අදාළ වැඩ කටයුතු පවත්වා ගැනීම ද දෙපාර්තමේන්තුව සතු වගකීමෙහි කොටසක් විය. මහ බැංකුවේ නිර්දේශය අනුව 1974 අග භාගයේ දී ණය සහතික ක්‍රමය පිහිටුවන ලද අතර රජය වෙනුවෙන් එය මහ බැංකුව විසින් මෙහෙයවන ලදී. මෙම ක්‍රමයෙහි අරමුණ වූයේ තේ නැවත වගාව සහ කම්හල් වල ආයෝජනය සඳහා බැංකු ක්‍රමයෙන් ණය ලබා ගැනීම පිළිබඳව වඩාත් දුෂ්කර තත්ත්වයකට මුහුණ දී සිටි තේ නිෂ්පාදකයන්ට උපකාරී වීමය. 1975 දී මෙම ක්‍රමය යටතේ රු. 16 ලක්ෂයක ණය මුදල් ආවරණය වන අන්දමින් සහතිකවීම අනුමත කරන ලදී. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව විසින් විදේශ විනිමය වියදම් මූල්‍යකරණය කරන ලද තේ කම්හල් නවීකරණ යෝජනා ක්‍රමය සහ ශ්‍රී ලංකා ධීවර යෝජනා ක්‍රමය පාලනය කෙරෙන කමිටුවලට අවශ්‍ය සේවාවන් සැපයීමට අමතරව දෙපාර්තමේන්තුව එම යෝජනා ක්‍රම ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වැඩ කටයුතුවලත්, මහ බැංකුවේ සංවර්ධන මුදල් අධ්‍යක්ෂවරයා ඇතුළත් වන සහ සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අධ්‍යක්ෂවරයා සහායකත්වය දරන කමිටුවක් මගින් පාලනය වන කිරි පට්ටි සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කටයුතුවලත් නිරත විය.

මෙම යෝජනා ක්‍රම වල ක්‍රියාකාරීත්වය බැංකු සමග ඇති කරගෙන ඇති විශේෂ විධිවිධාන වලට අනුකූලව සැපයෙන බැංකු ණය කාර්යක්ෂමව යොදා ගැනීම මත බෙහෙවින් රඳා පවත්නා අතර, එසේ බැංකුවලින් සැපයෙන ණය මුදල් සඳහා නැවත මහ බැංකුවේ මධ්‍යම සහ දිගුකාලීන ණය අරමුදලෙන් ප්‍රතිමූල්‍ය පහසුකම් සපයනු ලැබේ. එහෙයින් මෙම වැඩ පිළිවෙළවල් යටතේ ණය සැපයීමේ දී ණය උපයෝගී කර ගැනීම, පරීක්ෂා කිරීම සහ යෝජනා ක්‍රම අගැයීම යන ශිල්පිකුම පිළිබඳ පුහුණුවක් බැංකු නිලධාරීන්ට ලබා දීමේ අවශ්‍යතාවය පිළිබඳව මහ බැංකුවේ සැලකිල්ල යොමු විය. මේ අනුව, බොම්බායේ බැංකු කළමනාකරණය පිළිබඳ ජාතික ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ වරයා සහ එහි මණ්ඩලීය සාමාජිකයන් දෙදෙනෙකුට 1975 පෙබරවාරි මාසයේ දී ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණීමට සංවර්ධන මුදල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් විධිවිධාන යොදන ලදී. මහ බැංකුව විසින් මොවුන්ගේ පැමිණීම පිළිබඳව විශේෂයෙන් විධිවිධාන යොදන ලද

අතර එයින් බලාපොරොත්තු වූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ බැංකු නිලධාරීන්ට පුහුණුවීමේ වැඩ පිළිවෙළවල් සකස් කිරීම සඳහා වාණිජ බැංකුවල සහ මහ බැංකුවේ උසස් නිලධාරීන් සමඟ සාකච්ඡා පැවැත්වීම දිරිගැන්වීමය. මෙහිලා මහ බැංකුවෙහි අරමුණ වූයේ මහ බැංකුව සහ වාණිජ බැංකු විසින් ඒකාබද්ධව මුදල් යොදා පාලනය කරගෙන යනු ලබන බැංකු කරුවන් පුහුණු කිරීමේ ආයතනය උපයෝගී කර ගනිමින් ණය මුදල් වඩා කාර්යක්ෂමව උපයෝගීකර ගැනීම පිළිබඳව පුහුණුවීමේ වැඩ පිළිවෙළවල් සහ සම්මන්ත්‍රණ ආදිය පැවැත්වීමය. මෙම සාකච්ඡාවල ප්‍රතිඵල වශයෙන් මෙහි පැමිණි අමුත්තෝ ශ්‍රී ලංකාවේ උසස් බැංකු නිලධාරීන් කණ්ඩායමකට ඉන්දියාවට ගොස් බැංකු කළමනාකරණය පිළිබඳ ජාතික ආයතනය සහ ඉන්දියාවේ විශාල වාණිජ බැංකු විසින් සකස් කොට ඇති පුහුණුවීම් වැඩ පිළිවෙළවල් පිළිබඳව තමනටම අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට පහසුකම් සැලසීමට එකඟ වූහ.

උසස් බැංකු නිලධාරීන් මේ සඳහා යැවීමෙහිලා මහ බැංකුවේ අභිප්‍රාය වූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ පුහුණුවීම් වැඩ පිළිවෙළවල් පැවැත්වීමේ සහ කළමනාකරණය කිරීමේ විෂය භූමියාවක් ඇති නිලධාරීන් කණ්ඩායමක් ඇති කිරීමය. සැලසුම් ගත වැඩ පිළිවෙළවල් පවත්වා ගැනීම සම්බන්ධව බැංකු කරුවන් පුහුණුකිරීමේ ආයතනය සමඟ ඒකාබද්ධව කටයුතු කිරීමට ද බැංකු කළමනාකරණය පිළිබඳ ජාතික ආයතනයේ අමුත්තෝ එකඟ වූහ.

අපනයන සංවර්ධන ලේකම් කාර්යාලයෙන් ලැබුණු ඇරයුමක් අනුව නිර්යාත කටයුතු සඳහා ණය සහතික කිරීමේ සමායතනයක් පිහිටුවීම සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ නිර්යාත ණය සහතික ක්‍රමයක් පිහිටුවීම පිළිබඳ යෝජනාව ගැන නිර්දේශයන් කිරීම සඳහා දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු, විදේශීය සහ දේශීය වෙළෙඳ අමාත්‍යාංශයේ නිලධාරියෙකු සහ අපනයන සංවර්ධන ලේකම් කාර්යාලයේ නිලධාරියෙකු ඉන්දියාවේ සීමාසහිත නිර්යාත ණය සහ සහතික වීමේ සමායතනයේ ක්‍රියාකාරීත්වය අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා එහි යවන ලදී. මෙම ගමනෙහි විශදම් නිර්යාත ණය සහතික සමායතනයක් පිහිටුවීම පිළිබඳ යෝජනාව සම්බන්ධයෙන් රජයට සහාය වන ජීනීවාහි ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳ මධ්‍යස්ථානය විසින් දරන ලදී.

රාජ්‍ය ණය කටයුතු

1975 මුදල් වර්ෂය සඳහා ප්‍රතිශෝධිත අයවැය ඇස්තමේන්තු අනුව, රුපියල් 252 කෝටි 70 ලක්ෂයක් වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කොට ඇති අයවැය ණය පහත සඳහන් එක් එක් මූලයන් ඉදිරියෙන් දක්වා ඇති ප්‍රමාණයන්ගෙන් මූල්‍යකරණය කිරීමට බලාපොරොත්තු වූ අතර එමගින් රුපියල් එක්කෝටි 20 ලක්ෂයක මුදල් අතිරික්තයක් හටගනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරුණි.

විසර්ජන පනත් ණය	රුපියල්	110	කෝටියයි
ද්‍රව්‍යාධාර ප්‍රතිපාර්ශවීය අරමුදල	,,	79	කෝටි 10 ලක්ෂයයි
යෝජනාක්‍රම ණය සහ දීමනා	,,	39	කෝටි 80 ලක්ෂයයි
පරිපාලන ණය ගැනීම්	,,	25	කෝටියයි

විසර්ජන පනත් ණය

විසර්ජන පනත යටතේ බැංකු නොවන දේශීය මූල්‍යන්ගෙන් මූලික වශයෙන් ලබා ගැනීමට බලාපොරොත්තු වූ ප්‍රමාණය රුපියල් කෝටි 90 ක් වූ හෙයින් පළමුව ලේඛනගත ව්‍යාපාර වස්තු සහ සුරැකුම්පත් ආඥාපනත යටතේ ණය සුරැකුම්පත් නිකුත් කිරීම මගින් රුපියල් කෝටි 10 බැගින් වූ ණය මුදල් නවයක් ලබාගැනීමට කටයුතු කරන ලදී. කෙසේ වුවද බලාපොරොත්තු ණය මට්ටම රුපියල් කෝටි 110 දක්වා වැඩිවන අන්දමින් ප්‍රතිශෝධනය කරන ලද නිසාත්, අර්ධ රාජ්‍ය ආයතන සහ නියෝජිතායතන වලින් අතිරේක

අරමුදල් ලබාගත හැකිවීම නිසාත්, ආඥපනත යටතේ තවදුරටත් ව්‍යාපාර වස්තු නිකුත් කිරීමට හැකි වූ අතර මේ අනුව බැංකු නොවන දේශීය මූල්‍යයන්ගෙන් මුදල් වර්ෂය අවසන් වීමට පෙර ලබාගත හැකි වූ මුළු ප්‍රමාණය රුපියල් 103,91,05,400 ක් විය. ආයෝජන කොටස් රජයේ මෙම රුපියල් ණය වලට දයක වූ ආකාරය පිළිබඳ වර්ගීකරණයක් පහත සංඛ්‍යා සටහනෙන් දක්වා ඇත.

1975 රජයේ ණය සුරැකුම්පත් නිකුත්වල දයකත්වය

දයකයන්	ප්‍රමාණයන් රු. දශලක්ෂ	සියයට ගණනක් වශයෙන්
1. බැංකු [අංශය	—	—
1.1 වෙළඳ බැංකු	—	—
2. බැංකු නොවන අංශය		
2.1 අර්ධ රාජ්‍ය ඉතුරුම් ආයතන ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව	257.22	24.8
2.2 භාරකාර, සුභසාධක, විශ්‍රාම වැටුප් සහ අර්ථසාධක අරමුදල්		
(අ) සේවක අර්ථසාධක අරමුදල	259.23	24.9
(ආ) වෙනත්	55.01	5.3
2.3 ඒකාබද්ධ ආයෝජන අරමුදල	329.46	31.7
2.4 ජාතික නිවාස නිදන් අරමුදල	4.02	0.4
2.5 රක්ෂණ අරමුදල්		
(අ) රක්ෂණ සංස්ථාව	114.80	11.0
(ආ) රක්ෂණ සමාගම්	0.38	—
2.6 දෙපාර්තමේන්තු	8.84	0.9
2.7 සමාගම්	0.13	—
2.8 සමාජ සහ ආයතන	9.08	0.9
2.9 පුද්ගලයන්	0.94	0.1
	<u>එකතුව 1,039.11</u>	<u>100.0</u>

ඉහත දක්වා ඇති මුළු ණය නිකුතුවෙහි සියයට 92.4 ක ප්‍රමාණයකට දයකවී ඇත්තේ, ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව, සේවක අර්ථසාධක අරමුදල, රක්ෂණ සංස්ථාව සහ ඒකාබද්ධ ආයෝජන අරමුදලය. ප්‍රසාරණාත්මක නොවන අන්දමින් භිභය පියවීමේ යෝග්‍යතාවය නිසා වාණිජ බැංකු නව ණය සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනය කිරීමෙන් වලක්වාලන ලද බව සඳහන් කළ හැකිය.

භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නිකුත්ව

ජාතික රාජ්‍ය සභාව මගින් 1972 ජූලි 21 වැනි දින අනුමත කළ යෝජනාවක් අනුව භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හි අනුදත් සීමාව රුපියල් කෝටි 255 කට සීමා වේ. ඒ අනුව භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නිකුත් කිරීමෙන් මුදල් ලබාගත හැක්කේ එමගින් ලබාගත් මුළු ණය ප්‍රමාණය නිශ්චිත සීමාව නොඉක්මවන්නේ නම් පමණි. නිකුත් කළ හා නොගෙවා ඉතිරි වූ කල්පිරුණු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ගෙවා නිමකිරීමට අවශ්‍ය මුදල් කැඳවීමටද භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නිකුත් කළ හැකිය.

1975 දී රුපියල් 876 කෝටි 99 ලක්ෂයක සම වටිනාකමින් යුත් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නිකුත් කළ අතර රුපියල් 866 කෝටි 99 ලක්ෂයක සම වටිනාකමින් යුතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් කල්පිරීමේදී නිදහස් කරන ලදී. 1975 වර්ෂය ආරම්භයේදී පැවති ප්‍රමාණය වන රුපියල් 225 සහ වසර තුළදී අතිරේක ශුද්ධ නිකුත්කිරීම ප්‍රමාණය වන රුපියල් කෝටි 10 ද එකතුවකට ගත්විට, 1975 අවසානයේ පැවති භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල වටිනාකම රුපියල් කෝටි 235 ක් විය. මෙම රුපියල් කෝටි 235 ක භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සම්බන්ධව ආයෝජන කොටස් අනුව දයකත්වය පිළිබඳ වර්ගීකරණයක් පහත සටහනෙහි දක්වා ඇත.

1975 වර්ෂය අවසානයේදී, ආයෝජන කොටස් අනුව
නිකුත් කළ හා නොබේරූ හාණිධාගාර බිල්පත්

දූෂකයන්	ප්‍රමාණය (රු. දශලක්ෂ)	සියයට ගණනක් වශයෙන්
1. බැංකු අංශය		
1.1 මහ බැංකුව	2,149.050	91.4
1.2 වෙළඳ බැංකුව	51.038	2.2
2. බැංකු නොවන අංශය		
2.1 අනිවාර්ය ඉතිරිකිරීමේ අරමුදල	143.936	6.4
2.2 සේවක අර්ථසාධක අරමුදල	1.000	
2.3 භාරකාරත්ව, විශ්‍රාම වැටුප් අරමුදල් ආදිය	1.550	
2.4 රක්ෂණ සමාගම්	3.116	
2.5 වෙනත් සමාගම්	0.145	
2.6 සමාජ හා ආයතන	0.055	
2.7 පුද්ගලයන්	0.110	
එකතුව	<u>2,350.000</u>	<u>100.0</u>

බදු සංචිත සහතිකපත් නිකුත්කිරීම

1975 තුළදී රුපියල් 4,78,24,200 ක බදු සංචිත සහතික නිකුත් කරන ලදී. ආපසු භාරදුන් බදු සංචිත සහතිකවල ප්‍රමාණය රුපියල් 4,59,16,988 ක් වූ අතර එයින් රුපියල් 3,96,66,275 ක් බදු ගෙවීම සම්බන්ධව වූ අතර, රුපියල් 62,50,713 ක් අවලංගු කිරීම මගින් ආපසු ගෙවීම සම්බන්ධව විය. මේ අනුව නිකුත් කරන ලද බදු සංචිත සහතිකවල ශුද්ධ වැඩිවීම රුපියල් 19,07,212 ක් වූ අතර, ශුද්ධ නිකුතුවෙහි මෙම ප්‍රමාණය රජයට ලබාදෙන ලදී.

විදේශීය මුදල් ලැබීම

1975 දී අයවැය හිඟය පියවීම සඳහා යොදාගන්නා ලද විදේශීය මුදල් ලැබීම ප්‍රමාණය රුපියල් 64,84,09,288 ක් වූ අතර මෙයින් රුපියල් 27,02,50,936 ක් යෝජනාක්‍රම ණය සම්බන්ධයෙන් වූ අතර රුපියල් 37,81,58,352 ක් ද්‍රව්‍යමය ණය වශයෙන් විය.

පරිපාලන ණය ගැනීම

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වාණිජ නීතිගත සංස්ථාව (ඒකාබද්ධ අපනයන) මගින් ඉරානය වෙත යවනු ලබන ඉදිරි තේ අපනයනයන් වෙනුවෙන් ඉරානයේ මෙල්ලී බැංකුව වෙතින් එ.ජ. ධොලර් තුන් කෝටි 20 ලක්ෂයක අත්තිකාරම් ගෙවීමක් ලැබිණ. මෙහි රුපියල් අගය වන රුපියල් 24,50,23,727 ක් සංස්ථාව රජයට ලබාදුන්හ. මෙය රජය මගින් සංස්ථාවට ආපසු ගෙවිය යුතු පරිපාලන ණය ගැනීමක් හැටියට සැලකේ.

අයවැය හිඟය පියවීම

ප්‍රතිශෝධිත ශුද්ධ මූල්‍ය හිඟය, රුපියල් 180 කෝටි නවලක්ෂයක් යයි කාවකාලිකව ඇස්තමේන්තු කොට ඇත. මෙම හිඟය පියවන ලද්දේ පහතින් දක්වා ඇති පරිදි ය.

	රුපියල් දශලක්ෂවලින්
බැංකු නොවන දේශීය ණය ගැනීම	1,039.1
කෙටිකාලීන දේශීය ණය ගැනීම	
(හාණිධාගාර බිල්පත් සහ බදු සංචිත සහතිකපත්)	101.1
පරිපාලන ණය ගැනුම් (ඒකාබද්ධ අපනයන-ණය)	245.0
විදේශීය මුදල් ලැබීම (යෝජනාක්‍රම හා ද්‍රව්‍ය)	648.4
	<u>2,033.6</u>
එකතු කළා - ලැබූ දීමනා	425.2
	<u>2,458.8</u>
අඩු කළා - ප්‍රාග්ධන ආපසු ගෙවීම්	767.9
	<u>1,690.9</u>
එකතු කළා - මහ බැංකු අත්තිකාරම්	88.1
	<u>1,779.0</u>
එකතු කළා - මුදල් සේෂයන්ගේ අඩුකිරීම්	15.5
	<u>1,794.5</u>
එකතු කළා - විවිධ ණය	6.4
	<u>1,800.9</u>

රාජ්‍ය ණය නිදහස් කිරීමේ රජයේ ණය සුරැකුම්පත් නිකුතු

ලේඛනගත ව්‍යාපාර වස්තු සහ සුරැකුම්පත් ආදාපනත යටතේ නිකුත් කරන ලද රුපියල් 95,61,200 ක සහ රුපියල් 6,00,00,000 ක ණය මුදල් දෙකක් 1975 දී නිදහස් කරන ලදී. රුපියල් 95,61,200 නිදහස් කිරීම සම්බන්ධව නිදන් අරමුදලෙහි රුපියල් 56,68,526.56 ක හිඟයක් ඇතිවූයෙන් එය ඒකාබද්ධ අරමුදලෙන් පියවන ලදී. රුපියල් 6,00,00,000 ණය මුදල සම්බන්ධව නිදන් අරමුදලෙහි ඇති වූ රුපියල් 1,34,93,617.30 ක අතිරික්තය ආපසු රජයට බැර කරන ලදී.

රජයේ රන්පවුම් ණය

1973-75, 4% රන්පවුම් 50 ලක්ෂයේ ණය ආපසු ගෙවීමේ දිනය 1975.03.17 වැනි දිනට යෙදුණු අතර ඒ සඳහා නිදන් අරමුදලේ ඇති වූ අඩුව වූ රන් පවුම් 14,50,824,51 පියවීම සඳහා රුපියල් 3,73,77,138.34 ක් ඒකාබද්ධ අරමුදලින් ගෙවන ලදී. කෙසේ වුවද අතිරේක නිදන් අරමුදල සහ රුපියල් ණය නිදන් අරමුදල පිළිවෙලින් රන්පවුම් 4,20,056.88 ක සහ රන්පවුම් 8,50,282.46 ක වටිනාකමට පරිණත වෙමින් පැවති ණය මුදල්වල ව්‍යාපාර වස්තු අයත්කොටගෙන තිබූ නිසා විදේශීය විනිමය වශයෙන් බලනකළ මෙම හිඟය රන්පවුම් 1,80,485.17 ක වඩා අඩු මට්ටමකට වැටුණි.

විදේශීය ණය

1975 දී යෝජනාක්‍රම සහ ද්‍රව්‍ය ණය සම්බන්ධයෙන් කරන ලද මූලධනය ආපසු ගෙවීම්* පිළිවෙලින් රුපියල් 8,19,33,115 ක් සහ රුපියල් 11,16,61,599 ක් වූ අතර, මුළු ප්‍රමාණය රුපියල් 19,35,94,714 ක් විය.

රාජ්‍ය ණය සඳහා පොලී ගෙවීම්

මහ බැංකුව විසින් පවත්වාගත් රාජ්‍ය ණය සඳහා 1975 දී ගෙවන ලද පොලී ප්‍රමාණය* රුපියල් 64,21,95,363/- ක් වූ අතර, ණය වර්ගය අනුව ඒ පිළිබඳ විස්තර පහත දක්වා ඇත.

(අ) දේශීය ණය සඳහා පොලිය

(1) රුපියල් ණය	රු. 46,92,91,609
(2) පරිපාලන ණය ගැනීම්	රු. 1,39,07,934
(3) භාණ්ඩාගාර බිල්පත්	රු. 7,34,83,915
(4) බදු සංචිත සහතික	රු. 10,93,205

එප එකතුව රු. 55,77,76,663

(ආ) විදේශීය ණය සඳහා පොලිය

(1) විදේශ ණය	රු. 8,44,18,700
එකතුව	රු. 64,21,95,363

නොබේරා ඇති රාජ්‍ය ණය

1975 අවසානය වනවිට නොබේරා පැවති දළ රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය රුපියල් 1,456,42,78,431 ක් වූ අතර, එයින් රුපියල් 1,085,93,62,490 ක් දේශීය ණය ද ඉතිරිය වූ රුපියල් 370,49,15,941 විදේශීය ණය ද විය. 1975 තුලදී දළ රාජ්‍ය ණය වල ශුද්ධ වැඩිවීම රුපියල් 218,42,07,593 ක් වූ අතර එය සමන්විත වූයේ නොබේරූ රුපියල් ණය රුපියල් 96,95,44,200 කින් වැඩිවීම, රුපියල් 25,30,07,222 ක පරිපාලන ණය ගැනීම් රුපියල් 19,26,46,024 ක කෙටිකාලීන ණය ගැනීම්, රුපියල් 76,90,10,649 ක විදේශීය ණය සහ ජාතික සංවර්ධන බැඳුම්කර රුපියල් 502 කින් පහත වැටීමෙනි.

* විවිධ මිලදී ගැනීම් සඳහා කරන ගෙවීම් මෙයට ඇතුළත් නැත.